

נצח ישראל - פרק ס' / מקורות נוספים

1. שמות רבה (פרשה ל')

שאלו ישראל לבלעם: אימתי תהיה ישועה? אמר להם (במדבר כד, יז): "אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב". אמר להם הקדוש ברוך הוא: זו היא דעתכם, אין אתם יודעין שסוף בלעם יורד לגיהנם ואינו רוצה שתבוא ישועתי? אלא היו דומים לאביכם, שאמר (בראשית מט, יט): "לישועתך קניתי ה'", צפה לישועה שהיא קרובה, לכך נאמר, "כי קרובה ישועתי לבוא".

2. עולת ראה (ב', עמ' רפ"ז)

יציאת החיפזון ביסודה, היתה עצת ד', להרים מעלתם של ישראל שלא ע"פ הדרך ההתפתחות הסידורית, שכל אומה מתפתחת בסדריה הטבעיים ותבוא למעלתה החומרית והרוחנית לאיטה, כי אם שהכוחות הגדולים, הנרדמים בנפש האומה כל זמן היותם במצרים, כבושים בעוני ושפלות חומרית ומוסרית, יצאו בפתע פתאום מן הכח אל הפועל, עד שנהפכו מעבדים שפלים לעם תרבותי בתרבות אלוהית רבת ורמת ערך, לעם קדוש הראוי להדרכה היותר עליונה, לאור היותר גדול, של תורת אמת.

3. פנקסי הראי"ה (אחרון בבויסק, תרס"ד, י')

מיסודי איסורי עריות הוא התעצמות האהבה רק בעצמות הפרט... אמנם אהבת עצמו במידה הראויה, היא מיסודי חוקי המוסר. אמנם שמירה גדולה צריך, שלא יבוא לביטול העצמיות, ביחוד בישראל, כי נטיית הקודש מאברהם אבינו ע"ה היה להתפשטות החסד בעולם, שלא להתגדר לא בגזע ולא בלאום... על כן מלכות בית דוד היה צריך להיות ממואב ועמון, מואב אהבת הגזע, עמון אהבת האומה. בהתרחב המושג הלאומי בימי רחבעם, שכבר נפלג הגזע לשני מנות, יהודה ואפרים, צריך להימצא מושג העממי למען השמירה הצורית. וזהו "מצאתי דוד עבדי", שאמרו חז"ל: "היכן מצאתיו? בסדום", מקום אהבת עצמו הגדולה ביותר, מלח סדומית שמסמא את העיניים. והוא מציאה משתי בנותיך הנמצאות, כדי לייסד יסוד לאומיות עם ישראל בשמירת חטיבה לעצמו.

4. עין אי"ה (ברכות א', עמ' 47)

שם י-ה הוא מיוחס להנהגת העולם כל זמן שלא בא עדיין לשלמותו, והחסרונות שולטות בו, והרע והרשעה עוד לא אפסו מן הארץ. כדברי חז"ל על פסוק "כי יד על כס י-ה", שאין השם שלם ואין הכסא שלם כל זמן שיש רשעה בעולם, עד שימחה זרעו של עמלק, ודיו לעולם להשתמש בשתי אותיות.

5. שמונה קבצים (קובץ, קנ"ז)

ולאחד אורו של משה באורו של משיח צדיקים לנפש הגר, שיסודה הוא יתרו, אבי הגרים שבאים לחיות נלזים לישראל. ומשה אמר מפני כך ליתרו, אל נא תעזוב אותנו, וחיית לנו לעיניים, וכמו "ותשב בפתח עיניים" שאצל תמר, שהיה כדי לברוא את אורו של משיח... ועתידה א"י שתתפשט בכל הארץ, וזה יהיה מקלט קדושת הגרים, המועיל להרחבת הקדושה על כל אפסי ארץ, וממילא אין להם קניין בארץ, רק ישיבה, כדי להפשיט את קדושתה מעל לגבול ישראל. וביחס זה המשיך משה את יתרו להידבק בא"י